

Mirant Madrid sota l'estigma de la crisi

La sessió va començar tard. Una visita monàrquica a Badalona va obligar a iniciar el debat de política general avançada ja la tarda. Però aquest retard tècnic se sumava a un retard polític. Aquest és el debat que obria anualment, cap a finals de setembre, la temporada política del Principat. Enguany, Pujol ha preferit no obrir la temporada fins tenir a la butxaca el traspàs del 15% de l'IRPF i assegurar-se uns pressupostos estatals mínimament favorables als seus interessos. La pròrroga va permetre a Pujol arribar al debat sense assumptes autonòmics pendents –l'acord de finançament–, i aprofitar la tribuna del Parc de la Ciutadella, seguida amb interès des de Madrid, per anunciar el nou llistó de reivindicació en el terreny de l'autogovern. Però la pròrroga també va servir per poder presentar un acord sobre els pressupostos de l'estat que servís com un primer intent d'afrontar una sortida a la crisi, el segon gran tema de debat en aquestes sessions del Parlament.

L'escenari espanyol va marcar, doncs, l'inici del debat, però també el seu desenvolupament. La incidència de Pujol, i per extensió de CiU, en l'evolució de la política espanyola després de les eleccions del 6 de juny, i la posterior política de col·laboració entre el PSOE i els nacionalistes, va centrar moltes de les intervencions. La del mateix president, que va advertir que s'havia acabat el cafè per a tots i que s'iniciava una etapa d'inflexió en la política autonòmica en el sentit d'augmentar l'autogovern. Era el seu missatge a González: a partir d'ara la prioritat serà la negociació autonòmica, "plantant les coses d'una altra manera". En aquest punt, en el to, Pujol va ser explícit. El tema de l'autogovern passa a ser "capital" i no acceptarà apel·lacions al seny ni apel·lacions "grotesques" a la solidaritat. Aquestes afirmacions van anar acompanyades d'una revisió autocrítica de l'actitud moderada dels nacionalistes catalans durant la transició, bona a curt termini però no a llarg termini, segons Pujol, perquè s'ha interpretat restrictivament i amb tendència homogeneïtzadora la Constitució i l'Estatut. Menys explícit va ser el president de la Generalitat sobre quines serien les reivindicacions a fer a partir d'ara, tot i que va recordar que ja es discutia sobre l'atribució a la Generalitat de la condició d'administració executiva ordinària de l'estat,

La crisi econòmica i el nou escenari polític espanyol van marcar un debat de política general al Parlament de Catalunya en què l'oposició no va aconseguir, un any més, incomodar Pujol.

sobre policia autonòmica i sobre el traspàs de recursos humans de l'administració de Justícia.

Les intervencions de l'oposició també van estar marcades per la situació política espanyola. Un conciliador cap de l'oposició, Raimon Obiols va evitar entrar en polèmiques excessivament dures, i va limitar les seves crítiques a la situació financera dels ajuntaments, els dèficits de política medioambiental o temes col·laterals com les mancances en recerca i innovació o els lloguers d'edificis de la Generalitat. El difícil missatge del líder del PSC, emmarcat i delimitat pels acords PSOE-CIU, era de diàleg i d'entesa, però no va tenir resposta. Els seus intents per traslladar del Congrés de Madrid al Parlament de Catalunya el clima de col·laboració entre nacionalistes i socialistes no van tenir en el debat parlamentari gaire ressò. Pujol no va respondre. Això no treu, però, que a partir d'ara es puguin produir en l'escena política catalana més coincidències entre el PSC i CIU sobretot en el terreny parlamentari, com per exemple una aprovació conjunta dels pressupostos de la Generalitat. Més difícil és el diàleg en el terreny de les idees, amb la proposta d'Obiols de debatre "un nou programa catalanista". Una proposta d'evident inspiració maragalliana on és molt menys pensable que Pujol hi jugui. Frases d'Obiols com "per ser, hem de ser junts" o "som el que som i som més forts quan afrontem els reptes units" van quedar flotant a l'hemicicle, sens que ningú –potser només els periodistes– se les apuntés.

Enfrontament Pujol-Colom. La resta de forces de l'oposició també van entrar en la valoració de la situació política espanyola, i cadascuna des de la seva posició, van criticar els acords PSOE-CiU. ERC va fer d'aquest tema un dels eixos centrals de la seva crítica a Pujol, acusant-lo d'"apuntalar" una Espanya "que està fracassant". El to de Colom va pujar quan va veure que Pujol ironitzava sobre l'estratègia dels independentistes respecte al tema del finançament i els acusava de fer "focs artificials". Va ser llavors quan el secretari general d'ERC, visiblement molest, va acusar Pujol de ser corresponsable de la situació de crisi actual i li va recriminar la política de col·laboració amb el PSOE, qüestionant-ne els resultats. La culminació de l'enfrontament va venir quan

Colom va distanciar l'estratègia d'ERC de la de CiU, negant que fossin gradacions de diferent ritme amb objectius similars, sinó que, mirant els escons de la majoria nacionalista, afegí: "nosaltres som d'esquerres i vostès no, nosaltres som nacionalistes, i vostès no". Aquestes afirmacions van provocar un cert aldarull a la sala.

Més tranquil·la va ser la intervenció d'IC, que estrenava portaveu. Rafel Ribó observà des de la llotja la intervenció del seu company Joan Saura, que també entrà fort. Saura qualificà Pujol com la "veu" de la política pactada PSOE-CIU, però va fer una intervenció amb poques referències a la política estatal, limitant-se en aquest terreny a qualificar els nous pressupostos de socialment inacceptables i l'acord de finançament d'insuficient. Saura, que no va rebre a incomodar Pujol com ho havia aconseguit el seu antecessor a la tribuna, Ribó, es va centrar a demanar un model de creixement ecològicament sostenible, millores en els sistemes de protecció social i mesures per crear ocupació. Finalment, el PP també recriminà a Pujol la seva entesa amb el PSOE, però des del punt de vista interessat com a força d'oposició i alternativa al Govern espanyol. En aquesta clau Vidal Quadras i Pujol polemitzaren suaument. Finalment el president va resoldre l'enfrontament recordant que el problema del PP era que no ha-

Jordi Pujol, president de la Generalitat de Catalunya. En el debat de política general, Pujol va anunciar un canvi de to en la negociació autonòmica.

via guanyat les eleccions. Com a novetat, el representant popular va evitar la seva retòrica habitual contra el nacionalisme —el tema lingüístic només el va tocar de passada—, i a canvi, Pujol va correspondre amb un generós temps de rèplica, més llarg del que dedicaria a un cinquè grup de la cambra.

Apel·lació als valors. La crisi econòmica va ser un segon eix que travessà totes les intervencions, i la cambra escoltà diferents anàlisis i solucions. Però Pujol, en el discurs d'obertura del debat, va anar més lluny, i va situar la crisi també en el terreny dels valors. Si en el terreny autonòmic Pujol parlà amb un altaveu dirigit a Madrid, en el terreny de la crisi, va sorgir el Pujol que es dirigeix als seus ciutadans, aconsellant-los. Apel·là als valors de la solidaritat i la responsabilitat, va demanar una reacció moral del país, un esforç de qualitat i d'identitat que fes possible una sortida de la crisi. Recuperar el sentit del treball, més exigència en les pròpies responsabilitats i autodisciplina. Però Pujol no va voler deixar un regust de pessimisme en les seves paraules i va tancar aquest capítol amb certes dosis d'optimisme, assegurant que "l'impuls vindrà de la capacitat d'utilitzar bé el que tenim". I encara una cosa més: es va permetre el luxe d'encoratjar l'oposició a fer-ho millor que ell.

Pere Martí